

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
TİCARET BAKANLIĞI

ÜLKEMİZİN SERBEST/TERCİHLİ TİCARET ANLAŞMALARI

Mart 2026

Not: Sunumda yer verilen veri, görüş ve değerlendirmeler, hiçbir kişi, kurum veya kuruluşa herhangi bir taahhüt içermemekte olup sadece bilgi amaçlıdır.

Serbest/Tercihli Ticaret Anlaşmaları

Serbest/Tercihli Ticaret Anlaşması nedir?

- **Serbest Ticaret Anlaşmaları (STA):**
Taraflar ülkeler arasındaki ticaretin büyük çoğunluğu gümrük vergilerinden arındırılır; her taraf üçüncü ülkelere karşı kendi dış ticaret politikasını sürdürür (gümrük birliğinden farklı olarak).
Türkiye-Birleşik Krallık STA buna örnek verilebilir.
- **Tercihli Ticaret Anlaşmaları (TTA):**
Sınırlı sektörlerde ve belirli ürünlerde tercihli tarife oranları belirlenir.
Türkiye-Azerbaycan TTA buna örnek verilebilir.

Serbest/Tercihli Ticaret Anlaşmalarının Amaçları ve Avantajları

- Rekabet avantajı sağlamak
- Ticaret hacmini artırmak
- Yatırımları ve istihdamı teşvik etmek
- Küresel değer zincirlerine entegrasyonu artırmak
- Ekonomik büyümeyi desteklemek
- Bölgesel işbirliklerini güçlendirmek

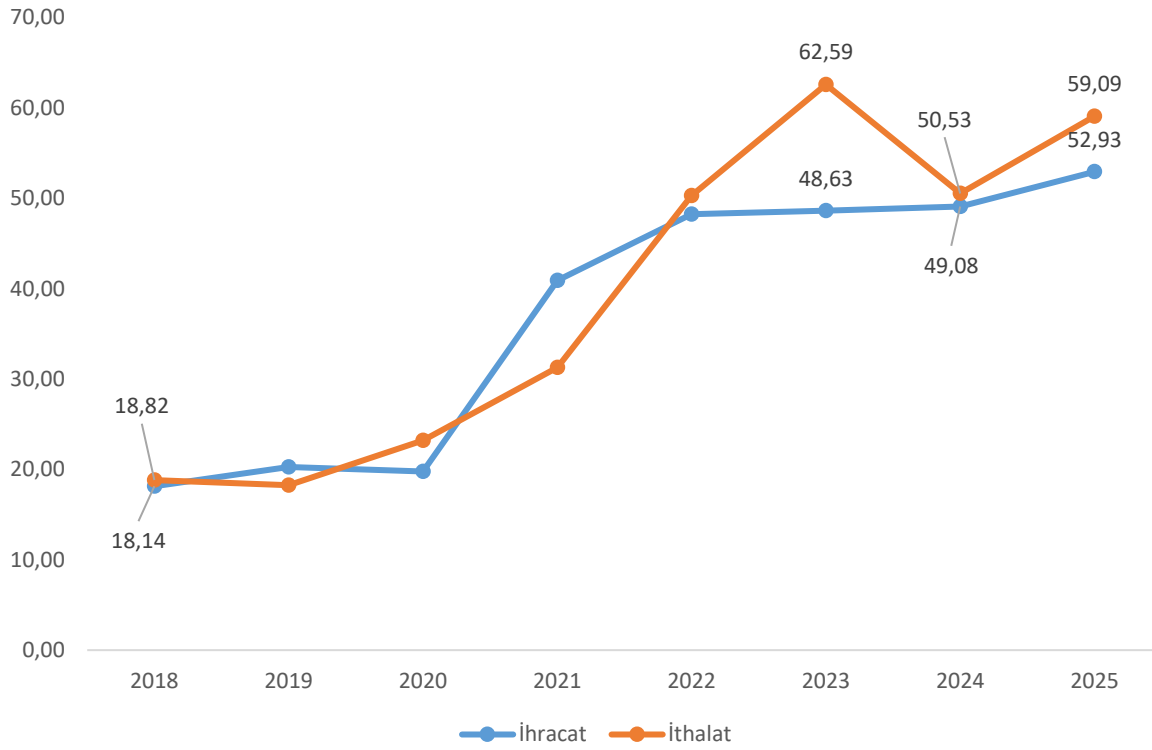
Serbest/Tercihli Ticaret Anlaşmaları

Türkiye'nin Yürürlükteki ve Müzakere/Onay Sürecindeki Serbest/Tercihli Ticaret Anlaşmaları

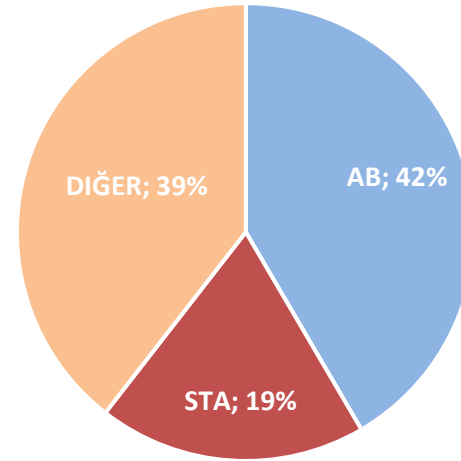
YÜRÜRLÜKTE		ONAY SÜRECİNDE	MÜZAKERE SÜRECİNDE
STA		STA	STA
EFTA (1992)		LÜBNAN	JAPONYA
K. MAKEDONYA (2000)	B. HERSEK (2003)	SUDAN	KİK
TUNUS (2005)	FİLİSTİN (2005)	UKRAYNA	BİRLEŞİK KRALLIK (Güncelleme)
FAS (2006)	MISIR (2007)		
ARNAVUTLUK (2008)	GÜRCİSTAN (2008)	TTA	TTA
SIRBİSTAN (2010)	KARADAĞ (2010)	MALDİVLER	ÖZBEKİSTAN (Güncelleme)
ŞİLİ (2011)	MORİTYUS (2013)		CEZAYİR
GÜNEY KORE (2013)	MALEZYA (2015)		ENDONEZYA
MOLDOVA (2016)	FAROE ADALARI (2017)		PAKİSTAN (Güncelleme)
SİNGAPUR (2017)	KOSOVA (2019)		
VENEZUELA (2020)	BİRLEŞİK KRALLIK (2021)		
BAE (2023)	KATAR (2025)		
TTA			
İRAN (2015)	D-8 (2016)		
AZERBAYCAN (2021)	TPS-OIC (2022)		

Tercihli Ticaretin Dış Ticaretimizdeki Payı

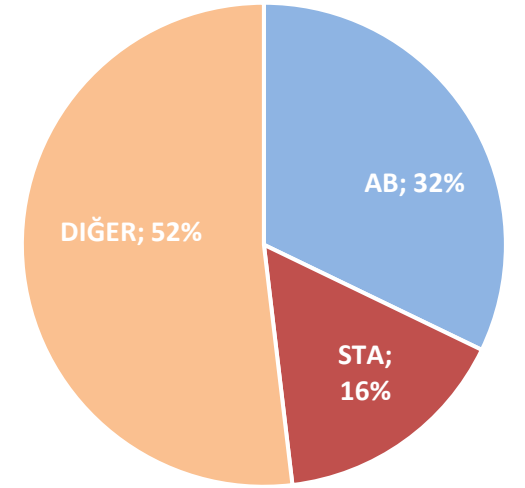
STA Ülkeleriyle Ticaret
(Milyar Dolar)

İHRACAT - 2025

İTHALAT - 2025

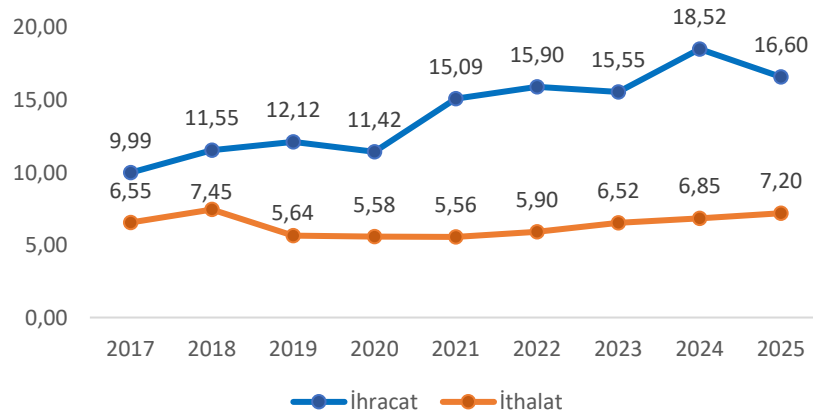
Yeni Nesil STA'lar

	Eski Nesil STA'lar	Yeni Nesil STA'lar
Kapsam	Temel olarak mal ticaretiyle sınırlı	Mal + hizmet + yatırım + dijital ticaret + sürdürülebilirlik
Menşe Kuralları	Katı, basitleştirilmemiş	Modernize edilmiş, küresel değer zincirlerine uyumlu
Yatırım Koruması	Genellikle dışarda	Yatırım bölümü ve yatırımcı-devlet uyuşmazlık çözümü içerir
Hizmet Ticareti	Kapsam dışı veya sınırlı	Sektörel açılım, regülasyon uyumu, dijital hizmet akışını kapsar
Kurumsal Mekanizma	STA Ortak Komitesi, Ortaklık Konseyi	Alt komiteler, anlaşmazlık çözüm mekanizmaları, sürdürülebilirlik forumları
Örnek	Türkiye-Arnavutluk, Türkiye-Tunus	Türkiye-EFTA, Türkiye-Güney Kore, Türkiye-Singapur, AB'nin Kanada/Japonya STA'ları

Türkiye-Birleşik Krallık STA

TR-BK İkili Ticareti
(Milyar Dolar)

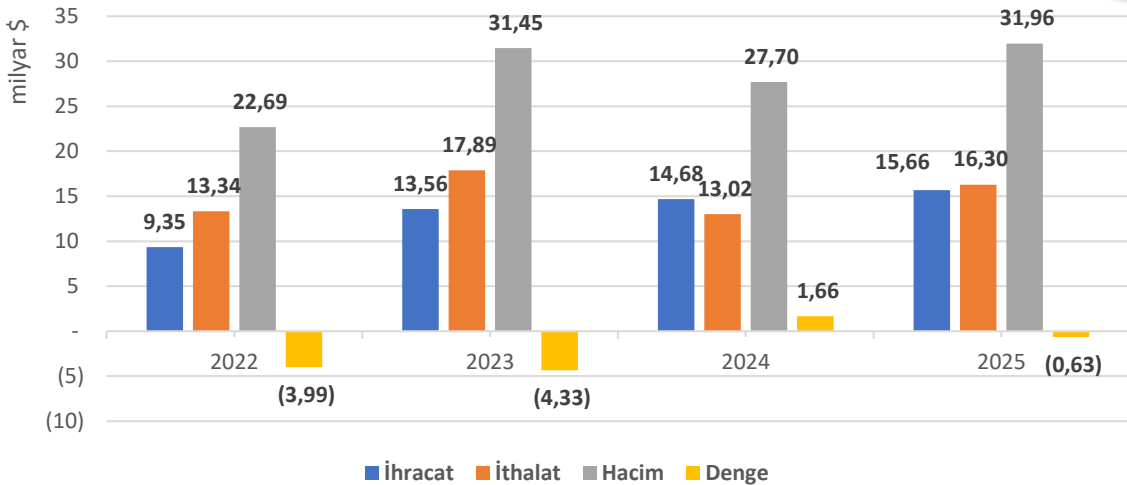

- **9,4 milyar dolar** ile en çok **ticaret fazlası** verdiğimiz ülke olan **Birleşik Krallık** ile Brexit sonrası ticaretin olumsuz etkilenmemesi amacıyla 2020 yılının sonunda imzalanan Anlaşma 1 Ocak 2021 yılında yürürlüğe girdi.
- Gümrük Birliği'ndeki gibi sanayi ürünlerinde gümrük vergileri tamamen sıfır olup tarım ürünlerinde ise Gümrük Birliği'ndeki tavizler ölçeklendirilerek devam ettirildi.
- STA'nın ileri tarım tavizleri, hizmet ticareti, e-ticaret, yatırımlar ve yatay kurallar açısından güncellenmesi amacıyla müzakereler Haziran 2025'te başlamıştır.
- Üç müzakere turu tamamlanmış olup dördüncü müzakere turu Şubat 2026'da Londra'da gerçekleştirilecektir.

Türkiye-Körfez İşbirliği Konseyi STA Müzakereleri

TÜRKİYE-KİK TİCARETİ (2022-2025)

Mal ticaretinde tarife satırlarının %70'i ve hizmet ticaretini kapsayacak bir anlaşma

Hassas sektörler Anlaşma dışında (demir-çelik, otomotiv)

Yatırımlar, fikri mülkiyet hakları, ticaretin kolaylaştırılması, KOBİ'ler

AB-KİK Stratejik Ortaklık Anlaşmaları 16 Ekim 2024

Temmuz 2024 Aralık 2025 arasında 4 tur müzakere

KİK'ten pazar açılımı istediğimiz potansiyel ürünler = 200 milyar \$ +

Düzenleme Kapsamında Yer Almalı

Düzenleme Kapsamında Yer Alan Menşe Kurallarını Karşılmalı

Geçerli Menşe Belgesine Sahip Olmalı

Düzenlemenin Yürürlükte Olması

Müzakereler
tamamlanmış mı?

Yürürlük için
belirtilen şartlar
yerine getirilmiş mi?

Feshe dair bir
bildirim var mı?

Askıya alma,
uygulamayı
durdurmaya dair bir
bildirim var mı?

Taviz Alınmış Olması

Eşya, Anlaşmada belirtilen
kapsama dahil mi?

Hangi vergiler taviz kapsamında?

Vergilerde sıfırlama mı, indirim mi
belirlenmiş?

İndirim takviminde hangi aşamaya
gelinmiş?

Tarife kontenjanı / kota gibi bir
miktar kısıtlaması var mı?

Tavizin Uygulanır Olması

Revize veya tadil
anlaşması yapılmış
mı?

İthalat yasağı ve
benzeri bir kısıtlama
var mı?

İkili veya genel bir
korunma önlemi
alınmış mı?

Teknik engeller, insan
ve bitki sağlığı, fikri
mülkiyet gibi
hükümleri karşılıyor
mu?

Malların Tercihli Rejimden Faydalanması – Düzenleme Kapsamında Yer Almalı - Yürürlük

Anlaşma imzalandığında Ticaret Bakanlığı web portalında ve basında duyurulmaktadır.

Yürürlükte bulunan / yürürlüğe giren anlaşmalar Ticaret Bakanlığı web portalında yayımlanmaktadır.

Fesih, askıya alma, uygulamanın durdurulması gibi gelişmeler Ticaret Bakanlığı web portalında yayımlanmaktadır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
TİCARET BAKANLIĞI

Teşekkürler

Uluslararası Anlaşmalar ve AB Genel Müdürlüğü

sta@ticaret.gov.tr
sta2@ticaret.gov.tr